

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.

Pe jumătate an 14.— „

Pe 3 luni . . . 7.— „

Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și

străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

 REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr.1/2

 INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

 Mulțumite publice și Leo
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Ofensive...

Arad, 6 Martie.

Se apropie a doua primăvară pe care va însângera-o războiul. Ca și în pragul primăverii trecute se leagă multe nădejdi de primăvara care vine acum, nu numai de masele popoarelor în războiu ci și de distinși critici militari, de politicieni, de diplomați. Anul trecut pe vremea asta se scria despre zdrobitoarele ofensive din April, din Maiu, mai cu seamă în presa înțelegerii și cu deosebire de când se știa de presa asta că va intra în joc și Italia. Se scria de ofensive hotărâtoare. În schimb s'a produs, după rupea frontului rusesc la Gorlice marea ofensivă austro-germană care a împins frontul rusesc până în regiuni la cari nu se gândeau nici cei mai optimiști. Se credea de foarte mulți că ofensiva aceasta nu va putea să fie decât decizivă în urmările ei. S'a văzut însă că războiul de acum păstrează surprize, laturi noi, necunoscute din războaiele trecutului. Din toamnă cele două fronturi — austro-german și rus — sunt aproape nemișcate, întărindu-se neconținut, gata pentru o nouă măsurare de forțe. Câte noi măsurări mai sunt rezervate pentru a decide războiul de acum? Nime nu mai cutează să procească.

Și, în acest punct este o deosebire între ce se scria anul trecut și ce se scrie acum cu privire la ofensivele din primăvară. Nădejdi se leagă și acum, dar oamenii sunt mai precauți și rar mai vedem scriindu-se de ofensive decizivoare, afară doar de marea ofensivă a înțelegerii proiectată pentru la primă-

vară. Despre ofensiva aceasta au început să curgă știrile încă din vara și toamna trecută. În retragerea lor Rușii, explicându-și înfrângerea prin lipsa de muniții, asigurau că până la primăvara viitoare vor fi aprovizionați cu material de ajuns, că vor trimite în front o nouă armată de milioane, ba un agent rus care lucra în America declarase prin Septembrie trecut că la primăvară singur armata rusească va fi așa de tare încât va zdrobi pe Germani. Câteva știri reslețe, din isvoare neutre, după cari Rușii nu vor aștepta până la primăvară cu ofensiva, ci vor încerca-o încă în iarna asta au fost repede desmintite chiar din isvoare rusești. Nici nu s'au adeverit aceste știri ca având o bază reală, dacă nu vom socoti poate încercarea de a rupe frontul austro-ungar dela granița Bucovinei. Deși aici au avut pierderi mari, comunicatele rusești nu dau însă prea mare importanță acestor lupte, numindu-le ciocniri de avantposturi. Ar urma, deci, ca armata moscovită să împlinească în primăvara apropiată nădejdiile pe cari puterile înțelegerii le leagă de ea.

Tot asemenea fusese așteptată în primăvara trecută ofensiva franco-engleză pe frontul apusean. Aici însă, dela lupta de pe Marna, s'au făcut numai încercări reslețe de ofensivă și de-o parte și de alta. Ofensiva lor încă se așteaptă pentru primăvara asta, dacă acțiunea începută zilele aceste de armata germană împotriva Verdunului nu va forța mai în grabă o mișcare mai vie pe întreg frontul apusean.

Peste tot însă legarea unor mari acțiuni militare de anotimpuri se pare că nu e cea mai corectă combinație, că, în războiul ac-

tual acțiunile militare, pe lângă anotimp, sunt condiționate de alte cauze, care adeseori trag cu mult mai greu în cumpănă. Primăvara și vara au trecut doar, cu puțină micșare pe frontul apusean; ofensiva austro-germană s'a oprit în răsărit până nu se pusesse iarna și s'a început în schimb tot atunci pe frontul sudic, fiind zdrobită Serbia și Muntenegru în puterea iernii. Armata rusească din Caucaz a repurtat întâiul succes mai mare — prin cucerirea Erzerumului — în toiu iernii. Și iarăș, două ierni au trecut fără ca armata rusească — de care se spunea că iarna e elementul ei — să poată arăta succese pe frontul european.

Astfel tot mai mult vedem că legarea marilor nădejdi de un anumit anotimp nu e legiuitată decât în măsură neînsemnată. Din acest motiv credem că de ofensivele ce se vor da la primăvară, deși se leagă multe speranțe de ele, nu se mai scrie ca de niște fapte cari vor avea caracter decisiv. Peste tot, despre lupte dicisive se vorbește tot mai puțin, părând a se înstăpâni tot mai mult convingerea că forțe uriașe ca cele ce se măsură azi nu se pot birui cu desăvârșire. Încă înainte de izbucnirea războiului mondial fuseseră câțiva oameni cari își puteau închipui cum se va deslănțui și cum va decurge acest flagel, și spuneau că nu se va putea decide pe câmpul de luptă. Poate tot din acest motiv s'a încercat din partea Angliei înfometarea Germaniei și a Austro-Ungariei. Și se mai poate că dacă acum se pun nădejdi mari de puterile înțelegerii în ofensiva lor din primăvară — deși nu o mai cred decizivă — se face aceasta bazându-se nu atât pe tăria lor cât mai mult pe slăbirea

O tragedie*).

Pe serpentina îngustă, ce urcă domol, printre dealuri împădurite, spre pasul primejdut al Carpaților, unde de o săptămână de zile dăinuiește fără repaos încăierarea sângeroasă, desperată a celor două oștiri, înaintează încet și trist, ca o uriașă rămă mohorită, coloana nesfârșită de soldați.

Companie după companie, batalion după batalion, regiment după regiment apar și dispar în pas trăgănat, obosit, iar din văzduh se cerne în fulgi nesfârșiți, moale și mângăioasă, zăpada iernii, îngreunând mersul, întunecând zarea.

Nici o vorbă, nici o șoaptă nu se desface din puzderia de oameni, încovoiați sub povara ranitei și a gândurilor. Roiul des de fulgi înăbușește răsnetul pașilor obosiți și orbește privirile, iar priveliștea capătă înfățișarea unui vis trist.

O detunătură puternică mă trezește din visare și mă face să mă apropiu în grabă de coloană.

În șanț, lângă drum, cu fața îngropată în nămeți și într'o baltă de sânge zace un infanterist. Un camarad îmi deslusește întâmplarea: l'a văzut cum a ieșit din rândurile celorlalți și-a pus teava puștii sub bărbie și și-a sburat într'o clipă creerii.

*) Din carnetul de războiu al autorului. — N. R.

Și coloana trece mereu înainte nenăsătoare, fără a se opri. Doar când și când se ridică câte un cap plecat pe piept, își îndreaptă privirile bolnave spre șanț și oftează în fața acestei priveliști de toate zilele.

Intr'un târziu coboară drumul în buestru un artilerist. Tânăr, mândru, plin de viață, descoperă numai decât pe mort, se apropie de el și întreabă de ce ce-l ridică ne o țară, pentru a-l duce la groapă, ce s'a întâmplat.

I se dau deslusiri, iar tânărul își încruntă privirile și indignat răcneste: lăsați-l în șanț ca pe un câne! Să-l sfășie câinii și corbii, domă cum i se cuvine lasului! Și oțerit dă pînteni calului și dispore, injurând, în zare.

Curiozitatea mă face, să mă interesez de nefericitul mort. N'a fost greu, să aflu între lucrurile rămase dela el că e un biet glotaș de 42 de ani, venit de departe, pentru a-și da sufletul chinuit, pe culmile înzăpezite ale Carpaților.

Cercetând mai departe aflu la el și câteva scrisori. În una din ele, poate cea din urmă, îi împărtășește nevasta desperată că din cei trei feciori, plecați în războiu, doi au căzut acum.

Intr'un plic ascuns printre scrisori, aflu și o poză, pe care e fotografiată întreagă familia mortului.

Mă umplu lacrimile la gândul că doi din cei trei vlăstari ai familiei și tatăl lor sunt acuma morți în chip așa tragic. Și fără să vreau gândul

mă duce la artileristul nedrept, care a cutezat să batjocurească pe mort, fără să-i cunoască cauza vajnică a morții.

Și cum oțerirea mea față de acest copilandru semet crește pe fiecă clipă, iar gândul meu răsvrătit fuge în urmă-i, par'că pentru a-l opri în loc și a-i cere socoteală, privirile mele print'un curios foc al fantaziei mă fac să descoper în chipul unuia din cei trei tănări de pe poză o asemănare cu artileristul dispărut.

Și pe măsură ce-mi crește revolta, aflu mai mare asemănare între aceste două chipuri. Și un gând diabolic, de răzbunare, îmi deșteaptă în inimă o îndoială tainică, răutăcioasă. Mă întreb: de ce n'ar putea fi acest hulitor al treilea fiu al mortului?

Mă îndrept din nou, împins par'că de mâna nevăzută a bietului sinucis, spre locul catastrofei și acolo, încremenit în loc de priveliștea petelor roșii de sânge, aștept nerăbdător întoarcerea artileristului.

Cu fiecare tropot de cal inima începe să-mi bată puternic, iar pîvirile cercetează zarea.

Abia într'un târziu apare și artileristul. Numai decât privirile i se îndreaptă spre locul, unde stau. Domolind trapul calului obosit, mă întreabă cu glas batjocoritor: l'ati îngropat pe nemernic?

Drept orice răspuns îi întind poza și-i spun

puterilor centrale. Sassonow a și spus în dumă că Germania merge spre sleire, iar Anglia, de mult se afirmă, că în curând armata ei va fi cea mai bună.

Însă dacă puterile înțelegerii își vor pune nădejdea cea mai mare în slăbirea puterilor centrale, se prea poate să-i aștepte surprize la primăvară, iar dacă vor să ducă războiul până la sleire atunci cu siguranță că vor avea să aștepte mai mult decât ar voi. Că în loc de marea ofensivă vestită de ele să se producă o altă ofensivă cu totul contrară, nu-i de loc exclus. Ofensiva dela Verdun poate fi un memento.

În orice caz se pare că primăvara ce se apropie nu-i mai socotită atât de importantă ca cea din anul trecut, când mulți prevedeau sfârșitul războiului după marile ofensive în perspectivă. Și, n'am putea spune, că din punct de vedere omenesc, constatarea aceasta ar fi potrivită să ne mângăie. Vedem slăbind tot mai mult nădejdele celor ce mai credeau într-o durată scurtă a războiului, și, deodată, vedem prelungindu-se cortegiul nenorocirilor pentru biata omenime prinsă în dansul grozav al morții.

Arad, 6 Martie.

Note politice.

Un principiu mort: „Balcanii ai Balcanicilor”.

Decând s'a început ofensiva austro-germană la Dunăre, am spus-o lămurit că deodată cu străbaterea sub cerul balcanic a armatelor marilor puteri, problema balcanică este rezolvită. Adică Balcanii nu mai sunt ai Balcanicilor. Glasul micilor popoare nu se va mai auzi, va fi acoperit de sgomotul teribil al dramei și marile puteri vor dispune după plac de soarta țării sud-dunărean.

Suntem fericiți să scoatem astăzi câteva rânduri pe cari le-am subscris deja înainte cu luni de zile. Pesti Napló începe un prim articol:

„Europa nu mai are problemă balcanică. Problema este rezolvită, sângele și arma au rezolvit-o, și oricând s'ar întâmpla cu Serbia și cu soarta Muntenegrului, balcanismului i s'a pus capăt. Acest cuib al învălmășelii interna-

ționale, este imunizat pentru vecii vecilor”.

„Unitatea națională bulgară este înfăptuită”...

Acesta este un ecou în Budapesta al expozeului lui Radoslavoff.

Acesta este rodul gâlcevilor balcanice, al ambițiilor nemuritoare ale micilor popoare din sudul Dunării...

Rolul factorilor imponderabili, în politică.

Din Berliner Tagblatt:

„Durere, în politică joacă imponderabilul un mare rol, și în Rusia mai mult decât ori unde. De este această politică bună ori rea, practică ori fantastică, nu interesează, fapt este însă că nici o idee n'a pătruns atât de mult în conștiința populară rusească decât aceea că Rusia, prin tradițiile vechi și sfinte, ar avea datoria să realizeze egemonia rasei slave, cu toate drepturile și îndatoririle...”

Istoria însă ne spune că ideea egemoniei slave n'a prins niciodată în masa de jos, în grosul populației moscovite, unde sunt acei factori „imponderabili”, ci astfel de idei le-au urmărit elemente conducătoare exaltate. Adevăratele elemente ale clasei intelectuale s'au ocupat numai de problemele mari sociale interne, convinși că puterea Rusiei consistă în fortificarea sufletească a claselor de jos și nu în noua expansiuni, cuceriri teritoriale.

Berliner Tagblatt vede peste realitate, prea mare importanță dă ideii egemoniei slave care n'a reușit să câștige niciodată ignorantele clase de jos ale imperiului moscovit...

Sociologul Jászi, ieri și astăzi.

Înainte de războiu, d. Jászi era contra influenței Berlinului și Vienei, și motiva totdeauna cu multă putere argumentativă. În corespondențele d-sale din extremele puncte ostice cucerite de Germani pe stepile rusești, pe la Baranovice, pe unde fac front regimente ardelenesti, are propoziții elogioase la adresa Germanilor. De pildă: „Sub domnia germană deja s'a introdus în orașul oriental o ordine germană, punctualitate și curățenie”. „Chiar și între împrejurările cele mai modeste și mai grele, omul culturii poate arhora steagul curățeniei și igienei”. Așadar e binefăcătoare influența germană... în alte părți, nu și în Ungaria, pe care d. Jászi o iubește atât de mult. În Ungaria nu-i văzut cu ochi buni imperialismul german. Do vadă, aceste câteva rânduri ce le culege din Világ.

O dormiți feciori ca brazil legănați pe vârf de munte,
Cari ați fost nădejdea albă-a frunții negre și cărunte,
Și-ați fost stânta așteptare-a unor veacuri de mărire
Și-n durerea nestârșită ne-ați fost scut și fericire,
O, dormiți ne-nvinșii lumii sub aceeaș mută glie
Pe cum tuturora soartea v'a fost neagră și pustie,
O, dormiți sub glia rece, îngrozită și străină
Unde numai Doina tristă plânge astăzi și suspină
Impărțind pe zeci hotare, lacrimile grele-amare.
Lacrimile-s pe stârșite, moartea capăt nu mai are”.

Nu mai plânge dragă Doină, că-ai să mori și tu 'n străini.
Și-i aproape-acuma ceasu-'n care ai să te alini.
Când zdrobind cu-o lovitură, pe potrivnicii din cale
Peste ostile dușmane ceriul o să se prăvale
Inecându-i cu potopul lacrimilor ce-am vărsat,
De când sângele ca marea curge, curge ne-'necat.

Răsplătește-le Stăpâne tuturor nu cum îți cere
Glasul care-ar vrea să urle, dacă-ar mai avea putere.
Ci precum Dreptatea-Ți stântă lumile le cârmuiește,
După vina tuturora, Tu la toți ne răsplătește.
Iartă Doamne toată vina și din inimi și din gând
Dar pe ucigași Stăpâne să nu-i ierți nici când...
nici când.

O. Hulea.

Imperialismul german în Balcani.

Corespondentul din Berlin al ziarului Világ trimite un articol din care scoatem următoarele:

„Deputați din camera imperială, specialiștii economici, autorități politice, societăți consorțiu economice, trimit tot mai mulți reprezentanți să exploreze Balcanii... Lumea economică germană trimite așadar pioneri în Balcani cari au misiunea să studieze împrejurările, de altă parte să încheie legături cu aliații noștri în interesul lumii industriale și comerciale germane, așadar ca să cucerească pe noua piață tot ce pot... Fac acea politică imperialistă economică despre care la noi se obișnuiește să se scrie frumos și cuminte. În Germania oamenii vorbesc mai puțin, lucrează însă mai mult.... De ce nu știm și noi să valorăm industria noastră în Balcani?... Cercările noastre economice văd chestiunea exportului nostru balcanic prin oglinda romantică a războiului...”

Așadar nu numai imperialismul economic german în Balcani ci și imperialismul maghiar. Chestiunile economice primează în războiu. Toți își bat capul, Germani și Maghiari cât de mult au să profite din acest războiu. Nu ni se va rezerva și nouă un colț balcanic să-l exploatăm? De pildă Valea Timocului...

„Orașul întunecos”.

Alkotmány are un prim articol despre orașul întunecos care este Budapesta. Este inspirat cu prilejul acelei ordinațiuni ministeriale care dispune închiderea localurilor de noapte îndată după miezul nopții.

Orașul întunecos, zice Alkotmány, dedă lumea la viața sobră, la moravuri austere și prin ordinații de aceste Budapesta se va trezi într-o bună dimineață în oraș de lumină, unul dintre orașele mondiale ale luminii. „Credem, că (ordinațiunea) este întâiul pas al acelei transformări serioase pe acel drum, care conduce viața maghiară către o cetate a luminii vii...”

Frumoase nădejdi. Am vrea să ajungă capitala țării noastre la atâta strălucire, care va răsări cu adevărat nu numai prin ordinații de aceste ci prin reflexul luminii care va fi armat acolo din strălucirea culturilor naționale și situațiunilor politice echitabile ale naționalităților din Ungaria.

Censura.

Censura ne taie consecvent din notele ce completează părțile defectuoase ale opiniunilor din presa puterilor centrale. Adăugirile însă exprimă punctul de vedere românesc pe care voim să-l popularizăm, și noi credem că domnul procuror este vesel de aceste note, pentru că ele aduc numai lumină, și nici o tulburare, răspândesc numai ideea pe care o credem justă în fața diferitelor împrejurări. Stăruim a crede că aici oricând sunt de prisos tăieturile, mai de prisos decât în oricare altă parte, într-alte articole, și vigilența aici este mai puțin justificată. Cu lămuriri de aci facem numai serviciu bun, căci ce ni s'ar putea oare împina, ce primejdie ar putea pleca dela noi dacă ne-am trimis sub arme toată floarea neamului dela 18 ani la 50? Rugăm deci să ni se lase notele întregi.

Rugăm stim. noștri abonați cari își schimbă domiciliul să binevoiască pe lângă noua adresă a ne comunica și pe cea veche. Ținând seamă de această mică rugare a noastră le vom putea trimite ziarul fără întrerupere și fără întârziere.

E consult, ca nu numai la schimbări de adrese, dar și la reclamări de orice natură, precum și la trimiterea banilor să se alature banda (fașia) sub care s'a expedit ziarul. Se poate atașa și pe dosul couponului dela mandatul poștal.

cu glas inecat: e, bietul, tată a trei feciori; doi au căzut acum în luptă!

A privit-o numai o clipă și cu un strigăt înăbușit, sfâșietor a căzut mort de pe cal...

Fulgi mari, grei, mânâți de crivățul aspru, zboară în joc sălbatec, roiesc într'un învălmășag nebun în jurul mortului, iar eu, cu gândurile încremenite, privesc uluit și mut de durere la sfârșitul acestei fulgerătoare tragedii, al cărei singur martor sunt.

Liviu Marian.

Nu mai plânge..

Și pământul tău, Ardeale, sărutându-l a plecat,
N'are soț de pribegie doar un fluer fermecat.
Și departe 'n văi, în urmă-i, plâng și mor încet
Și sârmana scumpa Doină bate drum spre țări
Bate drum și-o ard ca focul loviturile și spini,
N'are-o piatră să-odihnească, hrană nu-i întind străinii.

N'aveam rost decât să-i punem băț de pribegie 'n mână,
Dela noi plecând s'ajungă, cerșitoare din stăpână,
Să tot bată, să tot plângă, drumuri grele și străine.
La sicriul vos' sârmana măcar dansa să suspine
Mută plângere din fluer dintr'un singur glas cântată
Și din inimi mil născută și în mii piepturi purtată.

Parlamentul român va fi dizolvat?

Mari evenimente în perspectivă. — O importantă corespondență între București, Viena și Berlin. — Desmintirea întrevederii împăratului german cu regele României. — România e stăpână absolută pe atitudinea ei. — Dnii Filipescu și Take Ionescu vor intra în guvern? — Declarațiile dlui N. Filipescu despre atitudinea României.

Arad, 6 Martie.

Ziarul bucureștean „Minerva” scrie:

„Ziarul ieșan „Opinia” a dat zilele trecute știrea, că guvernul a cerut jurisconsulților noștri o consultație asupra chestiunii dacă o constituantă poate fi dizolvată înainte de a-și îndeplini misiunea pentru care a fost aleasă. Intre jurisconsulții consultați, — spune „Opinia” — a fost și d. Const. Dissescu, profesor de drept constituțional.

„Opinia” revine asupra acestei chestiuni, cu următoarea informație:

— Din partea dlui Dissescu primim o scrisoare prin care d-sa confirmă că a fost într'adevăr consultat în chestia întinderii dreptului de dizolvare a Camerelor de revizuire de capul statului. Această consultare însă i-a fost cerută verbal și nu în scris. De altfel adaogă d-sa, în scris și-a dat părerea în lucrarea sa de drept constituțional apărută în 1914.

Pe de altă parte ziarul „La Politique” confirmând știrea, G. Danielopol și Toma Stelian.

Așadar se confirmă, de către chiar d. Dissescu, că guvernul a cerut consultații asupra posibilității de dizolvare a Constituanței.

Ce a determinat pe guvern să se gândească la o eventuală dizolvare a Camerelor revizioniste? S'a convins guvernul că atât în cursul războiului general, cât și după războiu — pentru un timp oarecare, de mai mare sau mai mică durată, — Constituanta nu și-ar putea împlini misiunea de a lărgi drepturile electorale și ar prevedea exproprierea proprietarilor agricoli pentru împroprietărirea țăranilor? Voeste guvernul să consulte din nou pe alegători, ca să le cunoscă preferințele asupra atitudinii României față de conflictul european? Sau guvernul s'a încredințat că actualul parlament, așa cum e alcătuit, nu l-ar secunda în acțiunea războinică ce ar întreprinde-o în anumită direcție?

Ziarul ieșan, care a dat la iveală preocuparea guvernului cu privire la eventuala dizolvare a Constituanței își exprimă părerea că ar fi vorba de o schimbare de guvern și că în vederea unei asemenea schimbări s'ar discuta chestia dizolvării parlamentului.

Nu știm încă adevăratul motiv al consultării de care ne ocupăm. Constatăm însă că de această chestiune nu s'a ocupat până acum, în afară de ziarul ieșan, decât oficiosul francez al partidului conservator. Dacă tăcerea presei guvernamentale e explicabilă, ignorarea chestiunii de către presa federalistă nu se poate explica decât prin faptul că acelei presei nu-i convine să se ocupe de demersurile ce s'au făcut în vederea dizolvării parlamentului”.

Ziarul bulgar „Balkanska Pošta” scrie:

— În ultimele zile s'a vorbit din nou despre o eventuală criză ministerială în România. Informațiuni din București în această privință lipsesc. Dar în cercurile politice se afirmă, că evenimentele impun României să ia o atitudine, deoarece situațiunea ei s'ar îngreui foarte mult, dacă va aștepta sosirea primăverii, când va începe lupta decisivă între cele două grupuri beligerante. Cercurile diplomatice sunt informate, că regele Ferdinand, având în vedere situația internațională, pentru a nu lua asupra-și răspunderea în fața poporului, în ultimul timp a căutat personal, prin curieri speciali, să aștepte de la Berlin și Viena, la ce compensații se poate aștepta România, în cazul când ea s'ar decide să intre în acțiune contra Rusiei.

În aceleași cercuri diplomatice se mai afirmă, că o corespondență foarte importantă se urmează acum cu asiduitate între București, Viena și Berlin.

În cercurile bulgare oficiale se desmint știrile despre o misiune specială română care s'ar afla la cartierul general român.

Se desminte totodată și știrea care a circulat în ultimele zile și care a găsit crezare în cercurile politice de aici, cu privire la o întrevedere între regele Ferdinand al României și împăratul Wilhelm II al Germaniei, care ar avea să aibă loc în curând”.

Cetim în ziarele bucureștene:

„Se știe că cu prilejul expozeului, ce l-a făcut zilele trecute în Dumă, d. Sassonow, ministru de externe rus, a spus între altele că România abia așteaptă momentul intrării în acțiune în contra puterilor centrale. Declarația aceasta, bineînțeles, a aruncat oarecare nedumerire, iar o parte a presei române a cerut ca guvernul Brătianu să dea lămuriri referitoare la aluziile dlui Sassonow.

După cum află ziarul „Universul” din cercuri absolut competente declarația dlui Sassonow nu are absolut nici o bază reală; ea se bazează numai pe presupuneri și combinații. Guvernul român nu și-a luat angajamentul în nici o parte.

Țara este acum mai liberă ca oricând pe voiața sa. România e până acum neutră, ea se ține deci strict de prescripțiile neutralității.

Această asigurare venită din partea factorilor cu răspundere a făcut o foarte bună impresie asupra corpului diplomatic al puterilor centrale din București.

„Kölnische Zeitung” află următoarele:

După informațiunile ziarelor parisiene la București se discută eventualitatea intrării în guvern a dlui Nicu Filipescu și Take Ionescu. După informațiile acestor ziare reconstruirea cabinetului va avea loc după întoarcerea dlui N. Filipescu la București.

Înainte de plecarea sa în streinătate, d. Nicu Filipescu a primit pe corespondentul din București al ziarului parisiian „Petit Parisien”. Cu acest prilej d. N. Filipescu a făcut numitulul ziarist următoarele declarațiuni:

— Din punctul de vedere al intereselor României era mai bine dacă noi ne-am fi alăturat către împătrita înțelegere, chiar dacă aceasta era să fie învinsă deoarece așa cum, suntem Ardealul pentru noi e pierdut pentru totdeauna. Dacă ne-am fi alăturat către împătrita-înțelegere, în cazul acesta noi, chiar în ciuda diferitelor greșeli din partea Rusiei am fi progresat cu un pas mai mult. Există o înțelegere în sensul căreia România trebuia să intre în acțiune deodată cu Italia. Dar în momentul când Italia luase hotărârea definitivă, se urmau tratative cu România. Aceste tratative au eșuat relativ la cedarea către România a unui teritoriu din Banat. Tratativele s'au urmat cu asiduitate, însă fără ca ele să fi dus la scop.

Apoi Rusia a început retragerea, iar când în sfârșit se termină tratativele, Rusia mergea din înfrângere în înfrângere ajungând în urmăre a nu mai putea lua ofensiva.

Am fost învinovați că în acel moment noi n'am atacat armata germană și că nu i-am dat acesteia lovitura de moarte.

Împărtășesc și eu această părere. Din punct de vedere al strategiei momentul acesta nu e oportun, dar cred totuș că era interesul României să declare atunci războiul mai ales că Germania făcuse marea greșală strategică de a se fi legat în față fără a-și da seamă de ceea ce era intențiunea noastră la spatele ei. Această

situație favorabilă noi trebuia s'o fim exploatat. Despre această am convorbat și cu primul ministru d. I. Brătianu. D. Take Ionescu a fost prezent la această convorbire. Dar nu pot să vă spun care a fost răspunsul dlui I. Brătianu.

În prezent suntem impasibili din cauza că suntem cercuiți. În urmăre hotărârea noastră depinde de situația ce se va crea Ententei și de posibilitatea ofensivei generale ce se va da din partea Ententei”.

America și războiul submarinelor.

Senatul votează încredere președintelui Wilson.

Arad, 6 Martie.

Conflictul dintre America și Germania în chestia războiului cu submarinele a luat iarăși o fază critică. Se știe că puterile centrale au adresat o notă diplomatică statelor neutrale, aducându-le la cunoștință că dela începutul lunii c. vor privi toate vapoarele comerciale înarmate ca vase de războiu și le vor scufunda. Nota acesta, de sine înțeles, a fost trimisă și guvernului Statelor Unite. O parte a membrilor corpului legislativ american, cari sunt aderenți ai păcii și doresc să evite cu orice preț complicațiunile războinice, s'au pus pe punctul de vedere că corpul legislativ american să facă atenți pe toți cetățenii americani, la pericolul ce le amenință viața, dacă călătoresc pe vapoare comerciale înarmate.

Președintele Wilson și aderenții lui, sprijiniți de ceilalți membri ai corpului legislativ sunt pe punctul de vedere că nu pot recunoaște îndreptățirea războiului cu submarinele practicate de puterile centrale, deoarece vapoarele comerciale neutrale au dreptul ca să se înarmeze în scopul apărării lor, iar cetățenilor americani nime nu le poate dicta pe ce vapor neutral să călătorească.

Între aceste două grupuri s'a început o luptă foarte agitată. Pacifiștii s'au grupat în jurul senatorului Gore, care a prezintat senatului o propunere, în care cerea ca cetățenii americani să fie provocați să nu călătorească pe vapoare comerciale înarmate. Wilson și aderenții lui au stăruit însă pentru punctul lor de vedere. S'a încercat în conferințe îndelungate să se tragă o punte între cele două puncte de vedere, dar n'a reușit. S'a luat deci hotărârea ca propunerea senatorului Gore să fie pusă la votare în senat.

Intrunindu-se senatul american, majoritatea s'a declarat pentru președintele Wilson și 68 de membri au votat contra 14 pentru luarea dela ordinea zilei a propunerii senatorului Gore.

Prin biruința președintelui Wilson în senat a reușit să se evite criza internă, deoarece Wilson a amenințat că dacă senatul va vota contra lui, își va da demisia. În urma acestei hotărâri a senatului raporturile între Germania și Statele Unite pot fi privite ca foarte încordate, cunoscându-se ferma hotărâre a puterilor centrale de a nu avea considerații față de nici un vas comercial înarmat.

PENTRU „ALBUMUL DECO- RAȚILOR ROMÂNI”

cu cotați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitezilor noștri și informațiile necesare (locul nașterii, regimentul, vârstă și faptele răsplătite cu medalia respectivă)

Moartea reginei Elisaveta.

Despre programul înmormântării reginei Elisaveta primim următoarele amănunte:

Imbalsamarea corpului reginei s'a făcut Joi, iar Vineri a fost transportat în sala tronului unde l-au așezat pe catafalc. Vineri, Sâmbătă și Duminecă s'au oficiat la palat servicii religioase de către preoții mitropoliei și ai bisericeii luterane. În fiecare zi până la înmormântare, se vor ține servicii în toate bisericile din întreaga țară.

Corpul neînsuflit al reginei a fost expus în aceeași sală a palatului regal în care a fost ridicat și catafalcul regelui Carol în Septembrie 1914. D'aici coșciugul va fi ridicat și transportat cu două trenuri speciale la Curtea de Argeș. În cel dintâi vor merge regele și regina, principele Carol și Nicolae, principesele Elisaveta și Mărioara, suita militară și civilă și membrii guvernului. Un vagon atașat acestui tren va transporta corpul reginei defuncte. Al doilea tren va duce membrii sfântului sinod, foști miniștri, toți dignitarii, generalii și toate celelalte personaje oficiale. Trenurile vor sosi în gara dela Curtea de Argeș la 2 ore și jum., iar înhumația se va face la ora 3 d. a. La ora 5, familia regală și toate persoanele oficiale se vor întoarce în capitală.

Catafalcul.

În sala mare de tron, care a fost transformată în capelă la moartea celui dintâi mare rege al țării românești, tot așa, la moartea vrednicului său tovarășe de viață a luat aspectul lugubru îndoliat. Regina Elisaveta este îmbrăcată în rochia albă pe care o purta cu atâta drag în viață, ca un simbol al sufletului ei curat și mare. Pieptul îi este împodobit cu ordinul militar, care i-a fost dăruit de către regimentul 2 de vânători la ocazia jubileului de domnie al regelui Carol. Superbul catafalc se pierde în flori, dintre cari cele preponderante sunt vioarele și lacrimioarele, florile favorite ale reginei. Dela orele 11 n. a. de când s'a îngăduit publicului să intre la catafalc, lume nesfârșită pelerinază la palat, pentru ca să se mai închine ultima dată în fața cadavrului binefăcătoarei țării.

Drumul la gară.

Capitala e îmbrăcată în doliu. Lumea imensă care inundă drumul dela palatul regal la gară este tristă și înegrită de durerea pierderii celei dintâi mari regine a țării. Conductul este imponent și dureros. Toate becurile lămpilor dela palat până la gară sunt trase în pânză neagră, pe întreg parcursul au fost așezate vase uriașe drapate în negru, în cari sunt așezate plante sudice. Gara este imponent împodobită cu draperii negre, și flori. În toate părțile orașului, în deosebi pe străzile principale și în gară falfăie drapele naționale îmbrăcate în doliu.

Palatul regal, teatrul național, ambasadetele și altele edificii importante sunt arborate în negru, cu drapele negre sau naționale îndoliate, coborâte la jumătate catarg în semn de doliu adânc.

Dorința din urmă a reginei.

În repetite rânduri înainte de a muri regina Elisaveta și-a exprimat dorința ca osemintele princesei Maria, unica fiică a perechei regale, să fie desgropate din grădina palatului din Cotroceni și transportate

la Argeș. Regele a dispus îndeplinirea acestei dorințe și corpul dorit va fi așezat spre odihna eternă alături de Augustii Părinți.

Doliul general.

Toate statele au grăbit să-și exprime condoleanțele la moartea reginei Elisaveta. Între cei dintâi a fost împăratul Wilhelm al Germaniei, care a telegrafiat regelui Ferdinand al României, arhiducele Fridric, principele Wilhelm de Hohenzollern, unul dintre frații regelui, regina Bulgariei și a Olandei, marea principesă de Baden, perechea regală din Bavaria, țarul și țarevna Rusiei, regele Belgiei, președintele Poincaré, regele Suediei, Norvegiei și Danemarcei, regele Württembergului, marele duce de Baden, președintele republicii elvețiene, cancelarul Bethmann-Hollweg, primarul din Neuwied, etc.

Curtea din Viena a luat doliu mare de 14 zile la moartea reginei Elisaveta a României.

Princesele Sofia și Luisa de Wied, nepoatele decedatei regine au sosit la București pentru a lua parte la înmormântare. Regele Germaniei va fi reprezentat prin principele August Wilhelm al Prusiei.

Testamentul reginei.

Testamentul reginei Elisaveta a fost deschis de către ministrul de justiție Antonescu. Testamentul e datat la 11 Octomvrie 1914, prin urmare la câteva zile după moartea regelui Carol. La 27 Octomvrie i s'a adaus un anex tot de regina, în Curtea de Argeș. Testamentul este mărturia sufletului nobil al reginei, și interesului purtat pentru umanitate. Toată averea, regina și-o testează instituțiilor și operilor de binefacere și persoanelor cari au servit cu credință perechea regală.

Jumătate milion lei, regina lasă tuturor reginelor României cu destinația: procentele acestui capital să fie întrebuințate pentru anume scopuri de binefacere; pentru două instituțiuni înființate de regina 100.000, alte șase instituțiuni de binefacere au primit câte 50.000; fondul pentru dezvoltarea industriei naționale câte 20.000. 300.000 lei a testat regina ministerului de agricultură pentru școala de bransa aceasta înființândă la Argeș; procentele alor 400.000 lei se distribuie la patru persoane numite în testament, drept recunoștința serviciilor credincioase aduse regelui și reginei. În același titlu primesc două doamne române câte 50.000, 100.000 lei personalul din apropierea reginei.

Adaosul testamentului dispune ca suma pusă la dispoziția tuturor reginelor țării românești să fie complectată la un milion. Procentele dela jumătate milion se vor adauge fondului pentru ajutorarea fiicelor ofițerilor fără avere, întru cât vor lua în căsătorie ofițer din regimentul de vânători care poartă numele reginei Elisaveta, sau un ofițer de marină. De aceste procente vor beneficia trei ani, în proporție cuvenită.

AVIZ.

Rugăm onorații noștri mușterii, că în cazuri de comenzi să se adreseze direct nouă, trimițând tot la adresa noastră și banii, iar ncldecum la administrația foii. Astfel, ni se va da posibilitatea de a rezolva toate comenzile urgente și punctual.

Cu stimă:

Librăria „Concordia”,
strada Deák Ferencz Nr. 20.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Colecta Săliștenilor: 30.547 cor.

Biserica ort.-română din Săliște	cor. 5000.—
Casa de păstrare din Săliște	5000.—
Banca „Poporul” din Săliște	5000.—
Reuniunea de înmormântare	1000.—
Petru și Maria I. Comșa, comerciant	1000.—
Ionel și Silvia Comșa, comerciant	1000.—
Reuniunea Economilor	500.—
Societatea femeilor ortodoxe-române	500.—
Reuniunea meseriașilor	500.—
Casina română	500.—
Dr. Nicolae Calefariu, medic	500.—
Dr. Nicolae Comșa, medic	500.—
Dr. Nic. Petra avocat și soția Stefania	500.—
Nicolae Lupaș, econom	300.—
Dumitru și Maria St. Herța com.	300.—
Ioan și Ana Stan Herța econom	300.—

Câte 200 coroane: Familia Petru Drăgits, Constantin și Elisaveta Herța, dir. de bancă, Marioara Dr. C. Brediceanu, soție de avocat, Ioan Chirca, primnotar com., Văd. Elisaveta Goșa, proprietară, Iordache Roșca, comerciant, Danil Bărzan, sen.

Dr. Ioan Lupaș protopop și soția Ana cor. 150.—

Câte 100 coroane: Bucur Comșa proprietar, Dr. Dumitru Borcea paroh, Ioan Popa paroh, Maria I. Simian proprietară, Ioan și Maria Dădărlat fotograf, Nicolae Jurca primar și soția Paraschiva, Nicolae și Ana Sora Băroiu cassar, Dumitru Beju cassar și soția Ana, Ilie Mărtin și soția Ana comerciant, Maria și Cornelia Stoica învățătoare, Dumitru Banciu farmacist, Ioan N. Lupaș econom, Iacob Steflea paroh, Dr. Ioan Cupu avocat, Ioan D. Bărsan comerciant, George și Maria Căzan proprietar, Văd. Paraschiva Jana proprietară, Ilie Popa hotelier, Paraschiva D. B. Comșa comerciantă, Dr. O. Soră avocat, Dumitru D. Bărzan comerciant, Văd. Iustina Bărză proprietară, Ioan Schitea notar com. II.

Paraschiva B. Popa proprietară cor. 80.—

Câte 50 coroane: Maria I. Iuga născ. Stoian proprietară, Văd. Maria Goșa proprietară, Stan Pătruț econom, Ioan Trifa și I. Rusu liferanți, Văd. Paraschiva N. Sarbu proprietară, Dumitru I. Comșa măcelar, Ioan și Paraschiva Bucșan tăbăcar, Danil Bărzan jun. comerciant, Antonie și Maria German inv., Hagiu Dumitru și Ana Ghib proprietar, Toma Lupaș covrigar, Constantin și Ana Criștin inv., Maria Stănilă proprietară.

Câte 40 coroane: Prie și Danil Tipuriță proprietar, Văduva Stana Ilie Hociotă, Elisaveta Comșa instructoară la asil, Nicolae Mosora cojocar.

Câte 30 coroane: Emil Păcală inv., Ioan Pavel comerciant, Ioan Oprean pantofar, Ioan Iacob și soția inv., Dumitru Roșca cassar, Petru Giura inv., Ana Comșa, Marioara Comșa, Marioara Herța funcț. de bancă, Dumitru Lăpădat dir. școl.

Câte 20 coroane: Paraschiva Lăpădat, Văduva Stana I. Milea, Dumitru Cup, Văd. Maria Chirca, Dumitru și Marina Comșa pădurar, Văd. Maria Roșca, Ioan Borcea senior ferar, Mărină și Ana Miclăuș, Ana Mosora, Văd. Paraschiva Dancu, Oprea Borcea senior jurat de câmp, Ioan și Ana Bărzan, Dumitru și Ilie Peligrad, Lupeo și Stana Comșa comerciant, Dionisie și Ana Preda, Ilie și Maria Soră, Ioan și Ana Ciucur, Văd. preoteasă Marina Borcea, Mateiu Tomoiagă cancelist pret., Maria Nic. Domnar, Paraschiva I. Mardan soție de inv., Petru Stireciu comerciant, Stană Popa, Văduva Maria O. Hășigan, Văd. Ana Ilie Banciu, Vasile Schiopu, Văd. Ana I. Aldea, Văd. Stana Popa.

Câte 15 coroane: Oprea Soră sen. măcelar, Oprea Borcea comerciant, Paraschiva Aldea, Dumitru N. Roșca comerciant.

Câte 10 coroane: Dârdea Stireclu, Dumitru Herța Tuca ferar, Iuliana, Lucia E. Păcală, Maria, Ana și Paraschiv Bloț, Danil Moisin,

Văd. Ana Hansa, Ilie Schitea, Dumitru și Ana Stanilă, Ioan Hanciu, Maria S. Săliștean, Ioan Barb, Dumitru Marcu, Marioara Ursu, Dumitru Popa Comănicu cojocar, Pentru răposata Dobră Popa Comănicu, Ana și Nuța Arsenie, Soră și Ana Măgean, Ana C. Peligrad, Ana Mue-rașiu, Nicolae Cunțan, Nicolae Domnar funcț. de bancă, Petru Trailovociu funcț. de bancă, Ioan Tața, Văd. Marina Dădârlat, Mărinuță C. Iosof, soție de inv., Nicolae Loșniță proprietar Nic. Cristin arândator, Nicolae Făsoiu, Neaga M. Bloț, Văd. Neamțiu Ana, diaconită, Marioara Iancoviciu soție de comerciant, Maria D. Bloț, Dumitru Cruțu, Văduva Constanța Brătianu, George Brătianu, Vasile Goșa, Nicolae Ittu, Nicolae și Maria Hertia, Paraschiva Chi-pară soție de invăț., Ioan Soră Băroiu, vice-primar, I. Aldea nr. casei 1029, Danil I. Ivan, Dumitru Popa nr. casei 895, Miron Comșa oier, Maria I. Stanilă, Paraschiva I. Roșca, Văduva M. I. Dădârlat, Ioan și Susana Văsăiu bărdaș, Dumitru Băila curelar, Ioan Popa Aceleanu crășmar, D. Târlungean ascultător al cursului cantoral, Stana I. Răcuciu comerciant, Stana I. Ciucur, Nicolae Hanciu, Maria Cojocar, Văd. Maria Cărățuș, Dumitru și Ana Gherghină cojocar, Ilie Jitean comerciant, Dobră P. Tuna-riu, N. Măgean, Oprea și M. Hășigan, Văd. Maria O. Borcea, Lazar Stoia cojocar, D. Răsoiu, Ieronim Mardan inv., I. Oprean și familia, Ioan Tâmpănar curelar, G. Crisboiu morar, Ioan Banciu, comerciant, Sabina I. Banciu soție de comerciant, Dumitru Moga comerciant, Ilie Topârcean pantofar.

Câte 8 coroane: I. și M. Muntean, Oprea Rodean.

Vasilie și A. Muntean cor, 7.—

Câte 6 coroane: D. Peligrad, văd. Maria N. Goșa, Ioan N. Popa, Dumitru Popa Romănescu tutor orf., Aleman Barb, Paraschiva Babă, Paraschiva II. Hășigan, Dumitru Steflă, Văd. Ana Moldovan, Ana I. Dădârlat, Maria I. Dădârlat, Maria I. Mosora, Ana D. Fleacă, Stănuță N. Pătruț soție de funcț. de bancă, D. Popa nr. casei 519.

Câte 5 coroane: Nic. și Maria Milea, Ilie Ghib cojocar, Ioan Pătruț, Vasilie Mosora, Maria Puschila, Ana I. Borcea, Maria V. Dădârlat, Nic. Borcea vâpsitor, Nic. Stanca privatier, Paraschiva D. Chirca, Ioan Dubenschi zidar, Văd. St. Mosora, Văd. Paraschiva Hășigan, I. T. Pătruț pantofar, Văd. Maria N. Borcea, Maria Tața, Paraschiva N. Cruțu, I. și M. Moldovan, I. Lasinoviciu, antreprenor, I. Comănicu, Paraschiva Dădârlat, Maria Hășigan, Maria Mardan, Anica Mardan, N. și Ioan Soima, Văd. Ana D. Tâmpănar, Paraschiva Bucșa, Alois Dassingier barbier, Văd. Maria I. Ureche, Elisaveta I. Borcea ferar, Văduva M. Măcelar, Nic. Vurvorea, Văd. Paraschiva Florian soție de notar, Văd. Stana Cornea, I. Jitean, Maria P. Comă, Ana D. Ciucur.

Câte 4 coroane: Oprea Arsenie, Văd. Maria Soră, Elis. Marcu, Vasilie Popa, Paraschiva I. Moisin, Nic. și Ana Domnar, Nic. Gherghina, Paraschiva I. Muntean, S. Cristiu, Maria D. Pătruț, Văd. Ana O. Aldea, Paraschiva O. Mosora, Nicolae Schitea Gales, Elisaveta D. Stanisor, Maria I. Moldovan, Aleman Carată, I. Stanisor, Nicolae Ivan, Stana I. Puschila, Oprea Barb, Cornel Cismaș comis, Ioan Jitean morar, Elisaveta Buda, Ana Marcu, Văduva Maria Bloț, Maria N. Roșca, Văduva Ana Roșca, Ana I. Popa, Paraschiva Gherghina, Nicolae Apolzan, Nicolae Hășigan, Ioan Marcu, Văd. Maria Latescu, Ioan Bucisan tăbăcar, C. P. Topârcean, A. Floaș, M. D. Hășigan, Ana David, Ana Stirecin, I. Manasiu, D. Hertia, Paraschiva Comă, Comana Moga, Ana Peligrad, Ana I. Apolzan, Ana N. Salomie, Elisaveta I. German, Paraschiva Tipuriță, Dumitru Boghian, M. Samoilă, Ana Juga, Paraschiva Hertia, Ana Droc, Maria Hania, Dumitru P. Comșa, Maria Hășigan.

(Va urma)

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 4 Martie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: In ținutul Dubno Rușii au încercat trecerea râului Ikva la malul stâng. I-am respins. In pressa adversară se lansează neconținute știri despre o mare ofensivă rusească dată cu succes lângă Nistru și la Cernăuți. Bine înțeles, aceste știri sunt false. De un an și jumătate pe linia noastră de războiu nu s'a făcut nici o schimbare.

Pe frontul italian: Nici un eveniment de importanță.

Pe frontul sudostic: Situația generală e liniștită. La Durazzo am capturat 34 tunuri italienești și 11.400 puști.

Berlin, 4 Martie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Luptele dela Ypern s'au liniștit deocamdată. Poziția înstăpânită de noi încă înainte de 14 Februarie o ținem cu energie. Fortul Bastion a trecut în posesiune dușmană. Luptele vehemente artileristice din Champagne s'au continuat și în cursul zilei de ieri. In Argone s'a nimicit un slab atac inamic. La ambele maluri a Meusei Francezii au dezvoltat activitate artileristică potențată, după care au îndreptat spre satul Douaumont și liniile apartinătoare un viu atac. Am respins dușmanul pricinuindu-i mari pierderi și în luptele apropiate ce s'au dat, inamicul a pierdut din nou peste 5000 prizonieri nerăniți. Prada de războiu luată în luptele dela 22 Februarie până acum, în urma constatărilor de astăzi, cu cele 73 tunuri și 75 mitraliere a sporit la 115 tunuri și 161 mitraliere. La Obersept spre nord-vest dela Pfirt, dușmanul a dezvoltat zadarnice încercări să recupe pozițiile ocupate dela el la 13 Februarie. Prin întâiul asalt a reușit să se apropie în unele puncte de tranșeele noastre, I-am respins însă imediat prin contraatacuri. Impuscăturile noastre concentrate n'au îngăduit decât dezvoltarea parțială a celorlalte atacuri. Dușmanul a pierdut mulți răniți și morți, peste 80 prizonieri și a fost nevoit să se retragă în pozițiile sale.

Pe frontul oriental: Intr'un atac mai mic de lângă Alsewitsch (la nordost dela Banaroviț) am isgonit Rușii din pozițiile lor.

Pe frontul din Balcan: Situația e neschimbată.

Budapesta, 5 Martie. — Se comunică dela cartierul general:

Situația pe toate fronturile este neschimbată.

Berlin, 5 Martie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Spre seară, inamicul a pornit violente canonade în diferitele puncte a liniei de luptă. Intre Meusa și Mosel, artileria franceză a fost foarte activă și a bombardat îndeosebi ținutul Douaumont. Lupte infanteristice nu s'au dat. Pentru ocărirea pierderilor de prisos, am evacuat ieri față de impuscăturile în masă ale inamicului, tranșeele ocupate dela Francezii la 18 Februarie lângă pădurea Thiaville (la nordost dela Bankonviller).

Pe frontul oriental: In ținutul Illuxt Rușii nu și-au putut îndeplini atacul dat în legătură cu explozii, din cauza impuscăturilor noastre. Și în alte puncte a liniei de războiu am respins întreprinderi ale trupelor de recunoaștere.

Pe frontul din Balcan: Nici un eveniment de importanță.

Correspondențe din războiu.

De pe tren spre frontul rusec, Martie.

Frata,

Intr'o după-amiază mă surprinde știrea în baraca din S-Miclăuș, că mâne dimineață (Martți) vom pleca pe câmpul datoriei. Vestea era adevărată și dintre 84 voluntari nici unul nu ne-a fost permis să ne luăm adio dela rudeni și cunoscuți. Așa s'a întâmplat, că eu și în general toți voluntarii români, nu am putut să ne luăm adio dela redacția *Românul*.

Gânduri serioase încep să mă preocupe și mă chinuie chiar, dar interesant, că această stare sufletească apăsătoare durează numai până ce mă apropiu de hotarele țării mele: pesimismul trece ușor, și așa ajung — deasupra „gândurilor”, Ajung la Lemberg, unde așteptam hornistul să dea — la porunca comandantului — semnalul de coborâre pentru câteva ore. Dar hornistul abia după câteva ore ne împlinște dorința noastră. Până atunci privesc pe fereastra (mai bine zis pe ușa) vagonului. Șireagul de priveliști trec succesiv pe dinaintea ochilor mei. Trecătoarea Lupkow, Chirow, Przemyśl... Grodeckul etc., tot atâtea cimitero pentru voinicii noștri. Totuși nu ajung în starea de a fi răpus la vederea acestora, bineștiind, că sunt jertfe, cari sub orice împrejurare *au să fie* răsplătite.

Pauza din Lemberg a servit un eveniment caracteristic plin de umor, care îmi va rămânea pentru întreaga viață. Nenea Lucoae la Lemberg. Îți volu descrie frate, întâmplarea în propoziții fragmentare. Se întâmplă adevărat, după plecarea din Lemberg, că ne trezim și infanteristul Nenea Lucoae lipsește din Zug. Rămăsese adevărat la Lemberg ca post, cu „bojonett auf” lângă trenul nostru în gară, ca nimenea să nu se depărteze dela cupeul său și eventual să se piardă, căci așa a căpătat „Befelul”. Cum însă în gara din Lemberg sunt peste 30 șine, (eu atâtea am putut număra) și trenurile circulau pe ele tot cam la 10, iar altele pauzau cu zilele în gară, bietul Lucoae se pierde mereu și pe neobservate dela postul său. Va fi confundat un tren cu altul, sau că va fi voit să-și facă datorila multiplă conform „befelului” — nu știu, destul a fost că a rămas în gară, fără a ne mai ajunge nici chiar până azi.

Îți mai servesc câteva date referitor la firea lui bună și de omenie. Spunea el, că la miliție se va purta așa, încât oricine să fie îndestulit cu el. Zicea că va asculta de orice infanterist, numai ca să nu se dea naștere la incidente din cauza lui. Nu crede însă, frate, că L. se subordina oricărui pitic al vremilor! S'a întâmplat anume, că un percinat cu gătlanul „păros” vola să-l întrebuițeze pe nenea L. ca unealtă pentru unele altele. Atunci nenea L. își lese din fire, și îl spală în fel și chip pe Maurițiu în fața întregel companii, având ca armă puternică împrejurarea, că Maurițiu nu avea nici o șargie (charge). „Dute în focul tău Jidove, strigă cu voce de păstor, volesti să poruncești și tu, și nu ai nici o urgie (dela șargie). Aceasta a fost deajuns, ca Maurițiu să rămână între consoți cu atributul de „urgie”.

Până aci ține povestirea impresiilor și pătanilor până la un loc. Am însă alte notițe mai bune, pe cari eventual o să-ți le predau de altădată. Șirele de sus ți le-am scris așa fără nici o recitare măcar, căci nu am timp disponibil. Intr'o oră de pauză p. m. m'am gândit la tine și gândeam să-ți scriu ceva.

Întâmplarea cu Lucoae la Lemberg, merită a fi eternizată în ziarul vostru, însă nu am timp ca să o prelucru. Dacă-ți place selecționează-o și o predă ea „cludățenie”.

Ieri am fost în Krutniew în Rusia, azi în Dudyn (Galitza), și tot azi mergem mai departe spre Brody, iar de acolo peste Tarnopol la Bucovina. Te rog scrie-mi câte ceva cât de puțin

La revedere (?)

Felea.

CERCETAȚI COFETĂRIA

MATZKY

Prăjituri excelente. Local de primul rang.

PENTRU „CARTEA DE
PĂRĂUR ROMÂNEASCĂ”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie
:: săvârșită de eroul nostru! :: ::

Comunicatele statelor dușmane.

Comunicat francez.

Comunicatul oficial francez dat la 3 Martie după amiază la orele 3 este următorul:

Spre nord dela Verdun, canonadele continuă. Atacurile dușmane în satul Douaumont au continuat aseară cu violență potențată. După mai multe încercări zădărnice, pe lângă enormele pierderi ale Germanilor, dușmanul a reușit să năvălească în satul Douaumont unde luptele desperate continuă. În același timp au atacat satul Vaux. Atacurile îndreptate spre nord s'au nimerit în tragerile noastre de baraj concentrate și în focul mitralierelor noastre. Inamicul a fost silit să se retragă, lăsând multime de cadavre în fața obstacolelor noastre de sârmă. În cursul nopții, bombardări vehemente stabile în Voevre reținute de focurile noastre concentrate. Inamicul n'a reușit să înainteze din tranșeele lui. Impușcăturile dușmane au fost foarte violente îndeosebi la vestul Meusei și în apropiere de Malancourt și Hancourt. În Lorena am împrăștiat cu ajutorul granatelor un slab atac în ținutul pădurii Parroy.

Seara la orele 11: În Belgia am bombardat lagărul dușman din apropierea Langemarcului. La nord dela Aisne am respins pricinindu-i pierderi, o puternică patrule care a atacat o trupă a noastră de recunoaștere. Artileria noastră a îndreptat focuri nimicitoare la ost de Neuville spre forturile sudice dela Barri au Bac. În Argone, artileria noastră a fost foarte activă bombardând liniile dușmane din pădurile Fillemorte și Chetty. La St. Hubert am aruncat în aer cu succes o ocnă. Spre nord dela Verdun, la Douaumont se dau lupte foarte violente. Partea superioară a colinei, pe coasta căreia e situat satul, o ținem. Printr'un contraatac am reușit să reocupăm teritoriul dela marginea satului. Bombardările sunt în permanență foarte vehemente la vestul și ostul Meusei și pe câmpia Voevre. Artileria noastră își îndreaptă canonadele îndeosebi către punctul de concentrare al dușmanului în ținutul Beaumont. În Alsacia de sus spre ost dela Seppois am atacat cu vehemență și în mai multe puncte a tranșeelor germane, am ocupat malul drept al Latcei. Contraatacul dușman n'a reușit să ne îsgonească din teritoriul ocupat. Subofiterul aviator Navarr a împușcat ieri în ținutul Douaumontului un aeroplan german sistem Albatros care s'a prăbușit între liniile noastre. Echipajul rănit este în captivitatea noastră.

4 Martie, după amiază la orele 3: În jurul Verdunului, în diferitele sectoare canonadele s'au continuat și în cursul nopții cu multă violență, fără ca să fie însă urmate de activitate infanteristă dușmană. La Eparges am împiedecat dușmanul să ocupe una dintre pânile craterului explodat de el. În celelalte părți a frontului, afară de activitatea artileristică obicinuită, nu este nici un eveniment de importanță.

Seara la orele 11: În Artols am respins încercarea dușmanului de a ne îsgoni din pânile craterului ocupată de noi lângă drumul ce duce dela Neuville spre La Folie. În Argone, pe teritoriul sudostic dela Vauquois, am bombardat forturile germane pustiind mai multe tranșee. Canonadele din jurul Verdunului au fost toată ziua foarte violente îndeosebi la malul stâng al Meusei lângă vârful Oie. Pe malul drept, după bombardările vehemente îndreptate împotriva pădurii Haudaumont spre ost dela vârful Poivre, dușmanul a pornit un atac violent oprit în încrușarea focurilor noastre de mitraliere și infanterie. Înainte de amiază, Germanii au reușit să se înstăpânească în satul Douaumont de unde în seara precedentă am reușit să-i îsgonim printr'un contraatac. Luptele desperate pentru posesiunea acestui sat au fost de reușită variabilă. Pe platoul Voevre, activitate artileristică redusă de ambele părți. În Lorena, în ținutul lacului Thiaville, după preparative artileristice am ocupat mai multe tranșee dușmane, am făcut prizonieri 60 între ei un ofițer. Am răpit 2 mitraliere și un aparat de svărlit bombe.

Comunicat belgian.

3 Martie: Ziua a trecut în liniște cu excepția liniei de luptă dela Streenstraat, unde s'au dat violente bombardări.

Comunicat englez.

3 Martie: În seara de 2 Martie am explodat cinci bombe în apropierea construcției Hohenzollern și am ocupat pânile în una dintre care era galeria principală pentru mine a dușmanului. Am respins un atac dușman de bombe. La canalul Ypern-Comines am ocupat ieri poziții dușmane. Am făcut prizonieri 249 soldați și 5 ofițeri.

Războiul european.

Ententa începe ofensiva la Salonic.

București. — Agenția telegrafică rusească anunță din Roma: „Tribunei” i se telegrafiază din Salonic că comandamentul superior anglo-francez nu mai așteaptă atacul puterilor centrale, ci va începe ofensiva în viitorul cel mai apropiat împotriva forțelor aliate austro-ungare-germane-bulgare.

Important consiliu de miniștri francez.

Zürich. — În Elyseu a avut loc un important consiliu de miniștri sub președinția lui Poincaré, în care s'a discutat situația diplomatică și forța militară a Franței.

Rușii au încercat să atace la Dubno.

Lemberg. — După o pauză mai lungă Rușii au încercat să atace la Dubno, dar au fost respinși. Pozițiile dușmanului sunt despărțite aceluși rău lkwai și se găsesc în față în locurile fără mlaștini la o distanță de numai 30 pași. Rușii au încercat să se folosească de această situație și Vineri în zorile zilei au început atacul, care însă n'a reușit. Situația nu s'a schimbat. Dubno e în stăpânirea noastră, iar suburbiul de pe țărmul cellalt al râului e în mâinile Rușilor. În Galiția orientală e ger și ninsori.

Germanii bombardează Reimsul.

Genă. — Progres din Lyon anunță: Germanii au bombardat Luni cu violență Reimsul. Au căzut în oraș peste 80 granate mari. Luni a continuat bombardarea. Un aeroplan german a aruncat bombe asupra orașului.

Intrevederea suveranilor Statelor scandinave.

Copenhaga. — Agenția Ritzau anunță: Regele Christian al Danemarcei a invitat pe 9 Martie la o conferință în Copenhaga pe prim-miniștri și miniștri de externe ai Svediei și Norvegiei pentru a confera cu primul ministru și ministrul de externe ai Danemarcei asupra chestiunilor de interes comun pentru cele trei state scandinave. Conferința aceasta e o continuare a întrevederii dela Malmö care a avut loc în Dec. 1914 între suveranii celor 3 state nordice și e o continuare a bunelor raporturi între cele trei state, cari doresc a păstra o neutralitate leală și nepărtinitoare.

Înaintare rusească dincolo de Erzerum.

București. — Din Petrograd se anunță că Rușii au ocupat la 70 km. spre vest dela Erzerum pozițiile Turcilor situate pe drumul către Trapezunt.

Ententa a ocupat podurile dela Seroviț și Vodena.

Milano. — Corriere anunță din Salonic: Pentru prevenirea vreunui atac dușman de către Monastir, și conform înțelegerilor dintre ententă și autoritățile grecești, la 1 Martie ententa a ocupat podurile dela Seroviț și Vodena.

Importanța învingerii rusești în Persia.

Rotterdam. — Agenția Reuter anunță: Părerea telegramelor oficiale persiane este că ocuparea Kermanșei de către Ruși este încheierea operațiunilor al căror suprem rezultat este asigurarea intereselor aliaților în Persia. Dela izbucnirea războiului, aceste interese au fost primejduite de intrigile și propaganda germană. În caz că guvernul persian va sprijini aliații, ea poate avea nădejde de o prosperare sigură și liniștită.

Germania declară războiul Portugaliei.

Lugano. — „Corriere della Sera” anunță din Londra: Germanii părăsesc coloniile Portuga-

liei, deoarece cred, că Germania va trimite ultimatum și va declara războiul Portugaliei.

„Moewe” a sosit în Germania.

Berlin. — Amiralitatea germană comunică următoarele: vaporul Moewe al Maj. Sale regelui (comandant: Dohna-Schlodien căpitan de corvetă), după circuli isbânditoare de mai multe săptămâni, a intrat azi în unul din porturile noastre aducând prizonieri: 4 ofițeri englezi, 29 soldați și marinari englezi, 166 marinari de pe diferitele vase adversare între cari 103 indieni și aur în valoare de un milion mărci.

Vaporul a capturat, scufundat, sau a trimis ca pradă în porturi neutrale vapoarele: Corbridge de 3687, Author 3496 Trader 3608, Ariadne 3035, Dromonby 3627, Farring Ford 3146, Clan Maeteavisch 5816, Appam 7781, Westburn 3300, Horace 3335, Flamenco 4629, Saxon Prince 3471, Maroni 3109 și Luxemburg de 4377 tona brut.

Afară de acest rezultat, vaporul Maj. Sale a așezat mai multe mine în apropierea malurilor dușmane, cărora li-a căzut jertfă și vasul de război englez King Edward VII.

Svonul unei lupte navale.

Berlin. — Numărul din 26 Februarie a ediției parisiene din Newyork Herald publică o știre senzațională despre ciocnirea crucișătorului cuirasat german Roon și crucișătorului cuirasat Drake. Știrea spune că lupta s'a petrecut la sfârșitul lunii Februarie, depărtare de 200 mile dela sud-ostul insulelor Bermuda, terminându-se la ora 9 după luptă de 3 ore cu înfrângerea vasului Roon, care a fost apoi tras de biscuitorul Drake în Port Hamilton din insulele Bermuda. Afară de crucișătorul german, au căzut jertfă încă alte 2 vase germane împreună cu 32 ofițeri și 719 marinari căzuți în captivitate dușmană. Comunicatul mai spune că Englezii au pierdut 18 marinari și pe locotenentul Danforth.

În legătură cu știrea aceasta, agenția Wolff are informația competentă că crucișătorul cuirasat Roon plutește neatins în apele dela Kiel. Svonurile fanteziste au fost lansate de sigur numai cu scopul liniștirii spiritelor engleze tulburate din cauza faptelor săvârșite de Moewe.

INFORMAȚIUNI

Arad, 6 Martie 1916.

Condoleanțe la moartea reginei Elisaveta. Dl și doamna Dr. T. Mihali fiind împiedecați a lua parte la înmormântarea Majestății Sale regina Elisaveta au expediat următoarea telegramă de condoleanță:

Domnului Mareșal al Curții regale

București.

Cu sufletul cernit de durere deplângem moartea Majestății Sale reginei Elisabeta. Condolăm cu profundă loialitate și ne rugăm ca Dumnezeu să-i facă parte în cer de fericea ideală potrivită sufletului său îngeresc.

Dej.

Familia Dr. T. Mihali.

Decorat. D. sublocot. Dr. Al. Mirzea ne scrie de pe câmpul de luptă cu data de 23 Februarie: Un sublocotenent tânăr român dela reg. 51 s'a învrednicit de multă cinste. În fața superiorilor și întregului regiment a fost decorat cu „crucea pentru merite militare clasa a III-a” pe frontul polonez. E deja a treia oară decorat. Tânărul sublocotenent e d. Aurel Crai-nic, de două ori vulnerat, dar acum iarăș în-sănătoșat.

Concedieri pentru lucrările de câmp. Se anunță din Budapesta: Ministerul de război și ministrul ungar al apărării țării a dat o ordinațiune privitor la concedierea soldaților pentru lucrările de câmp. În baza acestei ordinațiuni soldații din interiorul țării cari au pământ acasă, pot să-și ceară concediu la raport și li se poate

acorda concediu în scopul amintit pe 3—5 săptămâni, întrucât permit interesele militare. Pentru lucrarea pământurilor se vor comanda și detașamente de muncitori militari. În interesul lucrării pământurilor s'a organizat în ministerul apărării țării o secțiune agricolă cu trei despărțăminte așa că toate dispozițiile necesare să se poată lua de urgență.

Logodnă. Dșoara Aurelia Fritea și d. Ioan Pap contabil la banca „Bihoreana” logodiți. Cu acest prilej au dăruit 4 cor. pentru fondul ziaristilor români.

Felicitări și mulțămiri!

† **Ludovic Marcus**, protopop-paroh în Mădăraș directorul „Asociațiunii” a despărțământului Sătmar a repausat în anul al 61-lea al vieții și 36 al preoției în 29 Februarie a. c. n. În mormântarea a avut loc în 2 Martie la orele 9 a. m. Pe decedatul îl jelesc Cornelia Marcus n. Szabó ca soție, Silviu, Ștefan, Romul ca fiii. Ioan Marcus cu fam. ca frate. Văd. Alexandru Ferent ca mătușe bătrână. Văd. Aurel Pelle cu fam., Dr. Aurel Szabó cu soția, Văd. Iuliu Szabó cu fam., Augustin Ferent ca afini. Nepoți, veri și alte neamuri numeroase.

Un mare turneu în România al artistei noastre dna Lucia Cosma. Ailăm din ziarele bucureștene: Minunata interpretă a sufletului național românesc exprimat prin doine, dna **Lucia Cosma**, despre care d. *Nicolae Iorga* a spus că este, împreună cu d. *George Enescu*, *artista națională a României*, va întreprinde în curând un mare turneu în toate orașele din provincie, având concursul unuia din artiștii noștri cei mai de seamă: puternicul tenor dramatic *N. Livezeanu*, dela opera Română, care, în stagiunea aceasta muzicală, a reperat succese strălucite, atât în București cât și în cele câteva orașe din provincie unde a cântat în formațiunea de operă a dlui Leon Popescu.

Iată itinerarul distinșilor artiști: *Craiova*: Miercuri 24 februarie v. *T. Severin*: Joi 3 Martie v. *Tg.-Jiu*: Sâmbătă 5 Martie v. *Pitești*: Luni 7 Martie v.

După vizitarea acestor patru orașe *doamna Lucia Cosma va cânta la București, la Ate-neul Român, în ziua de Vineri 11 Martie v., în folosul orfelinatului român din Sibiu, cu concursul iubitelui maestru George Enescu, al d-soarei Aurelia Cionca, distinsa pianistă, al dlui N. Papazoglu, violoncelistul al cărui talent se evidențiază pe zi ce trece și al dlui N. Livezeanu, tenor dramatic.*

La acest concert marea noastră cântăreață va cânta pentru întâia oară, ultimele compoziții muzicale ale maestrului *Enescu*, melodii pe versuri de *Clement Marot*, acompaniată fiind la pian de însuș autorul.

După concertul din București *dna Lucia Cosma* va pleca din nou în turneu și va vizita orașele: *R.-Sărat*: Luni 14 Martie v. *Botoșani*: Miercuri 16 Martie v. *Roman*: Vineri 18 Martie v. *Bacău*: Sâmbătă 19 Martie v. *P.-Neamț*: Miercuri 23 Martie v. *Buzău*: Joi 24 Martie v. *Ploiești*: Vineri 1 Aprilie v. *Constanța*: Duminică 3 Aprilie v.

După orașele acestea vor urma: *Bărlad, Vaslui, Tecuci, Iași, Galați, Brăila, Caracal și Corabia.*

† **Văd. Ana Dr. Lazar Petco n. Sandor**, prima prezidentă a Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei și tota prezidentă a Reuniunii femeilor române din Arad, a decedat în 3 Martie în Deva în etate de 72 ani. Serviciul divin funebrel s'a celebrat ieri Duminică, în 5 Martie la 2 ore d. a. după rital gr. or. rom. la domiciliul defunctei din Deva, de unde rămășițele pământeste au fost transportate la Arad și au fost așezate spre vecinică odihnă în cimitirul comun al orașului Arad azi, în 6 Martie a. c. la 11 ore înainte de amiază.

Pe defuncta o deplâng: *Valer Petco*, consilier și director substituit de finanțe, *Eugen Petco*, v.-colonel c. și reg., *Aurelia Petco m. Alexandru L. Hosszu*, *Vilma Petco măr. Dr. Sigismund Cserey*, fii și fiice. *Dr. Alexandru L. Hosszu*, *Dr. Sigismund Cserey*, gineri. *Dr. Eugen Hosszu*, *Alexandru*, *Lucia*, *Victor*, *Blanka Cserey*, *Matilda*, *Sigismund*, *Eva*, nepoți și nepoate.

Convocare. Prin aceasta convocăm *adunarea generală ordinară a Reuniunii femeilor române din Arad și provincie pe ziua de 27 Februarie (11 Martie) a. c. la orele 4 d. a.* în localul școlii civile de fete din Arad.

Programul adunării generale:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării.
3. Raportul comitetului pe anul 1915.
4. Raportul casierei pe anul 1915 și cenzurarea socotelilor.
5. Votarea bugetului pe anul 1915.
6. Propuneri și interpelări.
7. Inchiderea ședinței.

Convocarea se face numai în ziar și rugăm On. membre să se prezinte fără să mai aștepte altă invitare.

Arad, 16 (29) Februarie 1916.

Sofia Beleş m. p., **Victor Stanciu m. p.,**
prezidentă. secretar.

Mare viscol în România. De 7 zile ninge în întreg județul Dorohoiu și viscolul continuă neîntrerupt ziua și noaptea. Comunicația cu județul e întreruptă pe toate liniile și în toate direcțiunile, cursele poștale rurale și urbane nu mai sosesc de 6 zile. Toate comunele sunt izolate una de alta; iar parte din călătorii cari au venit cu 6 zile în urmă în orașul Dorohoiu nu s'au mai putut întoarce. Birjarii cu saniile cu câte 4 cai, cari se încearcă să iasă din oraș, dela barieră se reintorc în oraș. Zăpada a acoperit gardurile și șoselele, ale căror urme s'au pierdut. Trenul de București n'a sosit de trei zile, n'au venit nici jurnale, nici corespondența, județul fiind complet izolat. În 29 Februarie n. o mașină dela calea ferată a plecat cu un plug ca să destupe linia Dorohoiu-Leorda, însă la vre-o 4 klm de oraș plugul s'a răsturnat. S'au trimis echipe pentru salvare, dar ele s'au întors fără rezultat. Viscolul și ninsoarea continuă puternic și chiar dacă ar înceta, nu s'ar putea restabili comunicația decât peste 5—6 zile. Din această cauză, consiliul de recrutare ce în dimineața zilei de Luni urma să înceapă operația la plasa Lascar (Rădăuți), și-a suspendat lucrările pentru acea plasă, căci dela Dorohoi la Rădăuți este o distanță de 65 klm. și drumul e impracticabil. Atât consiliul cât și tinerii din comune, asemenea nici medicul nu poate veni la Dorohoi, comunicația trenurilor fiind întreruptă. Din cauză de forță majoră consiliul de recrutare a cerut ministrului de războiu, ca recrutarea pentru plasa Lascar care urma să înceapă la 15 Februarie v. să se amâne pentru finele luni Martie, după ce se va termina cu plășile celelalte, cum sunt fixate în itinerar. Oficiul poștal a luat măsuri ca corespondența pentru București să se trimită prin Iași. Din cauza viscolului alimentele în oraș s'au mai scumpit și unele nici nu se găsesc.

La *Pașcani* de două săptămâni viscolește într-una, iar zăpada a căzut în mare abundență, acoperind totul. În unele locuri ea a ajuns la o jumătate metru înălțime, trenurile sosesc cu întârzieri, iar diferitele transporturi, sunt îngreunate de marea cantitate de zăpadă căzută.

† **Alma Margareta Cismaș** fiica preotului Ioan Cismaș preot gr. cat. în Ticvanul mic a încetat din viață în 19 Februarie în frageda etate de abia 1 an și 10 luni. În mormântarea a avut loc în 21 Februarie în Ticvanul mare săvârșită fiind de M. On. protopop Victor Poruțiu și de preoții: *Vasile Pascu*, *Ioan Mioc*, *Septimiu Câmpian*.

Exhumarea eroilor căzuți pe câmpul de luptă. Monitorul oficial în numărul său de ieri publică o ordinațiune a ministrului apărării țării, baronul *Hazay* privitor la exhumarea eroilor căzuți pe câmpul de luptă. Ministrul spune în ordinațiunea sa: „eroii căzuți pentru patrie se odihnesc în modul cel mai demn în mormântul militar, unde au luptat și au căzut, împreună cu tovarășii lor de luptă, iar pentru singuraticii morți să nu tulburăm liniștea celorlalți.” Exhumarea celor căzuți pe câmpul de luptă se poate face numai cu permisiune dela comandamentul militar și numai în cazul, când cel căzut se găsește singur într'un mormânt și se cunoaște punctual locul mormântului. Cei cari au murit în urma unei boale infecțioase pot fi exumați numai după un an dela înmormântare.

Ziaristul rus Ianichewski, care a fost arestat încă la începutul războiului de autoritățile austriace, va fi eliberat în schimbul amiralului marinei austro-ungare *Mauler*, care a fost arestat de autoritățile rusești.

„Astra” literară artistică-socială. Redactată de *Ion Gorun*. Apare de 2 ori pe lună. Până acum au apărut 10 numere. Prețul unui exemplar 40 fil. Porto pentru 1 număr (sub bandă) 10 fil., pentru 10 numere (recomandat) 60 fil. De vânzare la *Librăria „Concordia” Arad.*

Bibliografie.

Recomandăm următoarele publicații ce le primim:

Dr. At. Ieșan: Elemente de pedagogie, o publicație de interes, scrisă cu multă competență de d. profesor *Dr. At. Ieșan*. A apărut și se poate comanda dela librăria și tipografia Școala Română, Suceava, Bucovina. Are extensiune de 100 pag. și costă 1.60 cor. plus porto poștal.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

D. Thomas Fluca, *Posta de câmp Nr. 186*. Ziarul de aici se expediază regulat la stim. dv. adresă. Abonamentul dv. este achitat până la 11 Mai 1916.

Vasile Abuseanu din *O. Numeri singuratici* din 1912 nu mai avem.

D. George Suclu, *Săliște*. Adresa cerută s'a schimbat.

D. Dumitru Nanu, *Dorna-Vatra*. Ziarul se expediază regulat pe adresa dlui *Fântână* din *Ilva-mare*.

Ultima oră.

GERMANIA A TRIMIS ULTIMAT PORTUGALIEI

București. — Germania a trimis ultimatum Portugaliei în chestia vapoarelor germane sechestrate, a căror estradare o cere în termen de 48 ore.

GRECIA INVITATĂ SĂ INTRE IN ALBANIA?

Odesa. — Ziarului *Odeschi Listok* i se comunică știrea, că ministrul Germaniei la Atena a întrebat guvernul grecesc dacă Grecia va consimți să ocupe partea de sud a Albaniei, când trupele austro-ungare-bulgare vor ajunge la Valona.

JAPONIA INTERVINE IN CHINA?

Moscova. — Lui *Nowoie Wremea* i se telegrafiază, că Japonia va pune din nou în vedere lui *Juanșikai* că e contra restabilirii monarhiei. Dacă monarhiei nu vor ajunge la un compromis cu republicanii, Japonia va sprijini pe cei din urmă în mod oficial.

INCHEIEREA UNEI CONVENȚII INTRE RUSIA ȘI ROMÂNIA.

București. — Ziarele bucureștene primesc următoarea telegramă din *Hamburg*:

„*Hamburger Fremdenblatt*” publică următoarea telegramă din *Haga*:

— *Foreign Office* crede a ști că s'a încheiat o convențiune între guvernul românesc și guvernul rusesc prin care se garantează României de către Rusia, îndeplinirea unor anumite deziderate. României i se cere numai ca să închidă circulația pe Dunăre. România nu-și va părăsi neutralitatea decât când puterile centrale o vor forța la aceasta.

Se zice că ultimul consiliu de miniștri a aprobat această convențiune. *Filipescu*, a cărui recentă audiență la regele a făcut senzație, ar fi transmitătorul acestei hotărâri la *Petrograd*, unde se va întâlni cu o persoană de încredere dela *Foreign-Office*.

SESIUNEA PARLAMENTULUI ROMÂN.

București — Ziarul „*Libertatea*” este informat, că sesiunea parlamentară va fi prelungită și după 1/14 Martie, guvernul român având intenția să treacă neapărat proiectele anunțate.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA“

SOCIETATE PE ACȚII. :

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tălat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocațiale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări în această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. |**

**Prețuri :
moderate :**